

ЛИПЕНЬ 2023

# bioland

klar | kritisch | konstruktiv



Цей матеріал перекладено українською мовою міжнародним проектом «Німецько-українська співпраця у галузі органічного сільського господарства».  
© всі права захищені.  
Поверне чи часткове відтворення чи передача цієї публікації в будь-якій формі чи будь-якими засобами, з тому числі електронними, механічними, шляхом фотокопіювання чи запису у будь-якій іншій спосіб можливе лише за попередньої згоди авторів або видавців.





Адаптовані до потреб раціони для свиней

## Леттхесхоф

Відгодівля свиней та землеробство в Гессені

**Місце:** Вораталь в районі Марбург-Біденкопф

**Площа:** 230 га, з них 200 га сільськогосподарські угіддя

**Сівозміна:** трава конюшини, ярові зернові, пшениця/тритикале або жито, польова квасоля, горох озимий або ярий, озимий ячмінь з підсівом трави конюшини

**Відгодівля свиней:** загалом 1100 місць відгодівлі розподілено між двома переобладнаними старими будівлями з великими групами по 250 тварин кожна та двома новими будівлями, у кожній з яких живуть 280 свиней у невеликих групах.

**Бійні партнерів-підрядників:** Шоппінген, Локстедт, Лоне

**Скотарство, велика рогата худоба:** 18 дійних корів для пасовищного утримання, схрещення Шароле, Флеквіє та Лімузен, отелення взимку в місцевому корівнику

75 тонн соєвих бобів, які Петер Мюллер потім знову зберігає. «Ця система добре зарекомендувала себе під час випробувань. Таким чином краще засвоюються поживні речовини, що містяться в соєвих бобах. Я маю на це поклатися», – пояснює органічний фермер.

Автор: Брігітте Штайн

## Про що йдеться

**Фермер Біоланду Петер Мюллер власноруч змішує корм для своїх свиней. Соєві боби від колег із Гессена доповнюють кормову базу з власної ферми.**

Петер Мюллер ставить високі вимоги для себе та своєї роботи. «Я намагаюся бути універсальним і якомога ефективніше займатися як тваринництвом, так і землеробством». У Вораталі в окрузі Гессен Марбург-Біденкопф він відгодовує свиней в свинокомплексі на 1100 місць та господарює на 200 гектарах орних земель. З 2020 року займається вирощуванням сої – на керованих площах і з перемінним успіхом. «У перший рік у нас були проблеми з голубами», – каже фермер, який керує фермою Леттхесхоф разом зі своєю матір'ю Клаудією в цивільно-правовому партнерстві. Проте це їх не збентежило.

«Потрібно набути досвіду із сортами та з доглядом», – каже Мюллер.

Він налаштований оптимістично і вірить, що соя добре впорається з посухою та піщаними ґрунтами. На третьому році навчальної фази соя росте на двох гектарах у Вораталі.

Насіння було мало, і на додаток до раннього сорту Мерлін (000) з Камени, зараз також росте смуга більш пізнього сорту Атакама (00) з німецького насіння.

Сорт Мерлін дозріває в кінці вересня на території Верхнього Гессена. «Побачимо, як розвиватиметься група пізнішого дозрі-

вання тут, у північній частині центрального Гессена», – спокійно зазначає Мюллер. Урожайність у 2 т/га від Мерліна була б дуже гарною. Однак, власна соя буде лише незначною частиною для забезпечення свиней.

З моменту переходу на органічне землеробство у 2016 році Леттхесхоф отримує сою від колег із Веттерау, популярного сільськогосподарського регіону в центральному Гессені. Петер Мюллер має трьох сталих постачальників (органічних фермерів), які успішно вирощують там сою. Він може поклатися на них та на якість їхньої сої. Мюллер забирає у них цілі, сирі боби після збору врожаю і зберігає їх.

Шість разів на день автоматична годівниця забезпечує свиней у Леттхесхофі збалансованою сумішшю з регіональних компонентів.

З листопада по січень мобільна система для смаження сої під час свого переміщення зупиняється і в Леттхесхофі. За два дні система Райнера і Юргена Мьолера у цивільно-правовому партнерстві зі Шенталю в Баден-Вюртемберзі підсмажує на вантажівці від 50 до

## Харчування у три фази

Свинар власноруч подрібнює та змішує корм для своїх свиней: 75 відсотків сировини походять із власного вирощування, окрім



Шість разів на день автоматична годівниця забезпечує свиней у Леттхесхофі збалансованою сумішшю з регіональних компонентів

сої з Веттерау. Мюллер закуповує зерно та польові боби в сусідніх господарствах. Якщо запаси підсмаженої сої вичерпуються, Мюллер повинен купувати підсмажену сою або добавки на кілька тижнів.

Годує він у три фази: передвідгодівлю до 50 кг, середню відгодівлю до 85 кг і кінцеву – до 120 кг. Суміші наразі складаються з 20% гороху або польової квасолі, 30% пшениці-тритикале-жита та 3% мінеральних кормів. Корм для передвідгодівлі містить 12 відсо-



До переходу на органічне господарство у двох старих будівлях було по 21 загону. Сьогодні 250 тварин живуть тут великими групами, де є багато місця для вигулу



Пальцева борона могла б бути більш ефективною проти небажаних рослин-конкурентів у соєвих рядах, каже органічний фермер Петер Мюллер. Купівля поки що не є доцільною

тків повножирної сої та 38 відсотків ячменю. У середньому періоді відгодівлі вміст сої знижується до 9 відсотків, у кінцевому періоді



Соєві боби, придбані в Гессені, підсмажуються безпосередньо на Леттхесхофі.

відгодівлі – до 6 відсотків, а вміст ячменю, навпаки збільшується. Щоб гарантувати, що компоненти в цій комбінації створюють повноцінні раціони, що відповідають потребам тварин, Мюллер проводить лабораторний аналіз інгредієнтів після збору врожаю. Але він знає:

«Наш 200-тонний силос не містить однорідної зернової суміші пшениці, тритикале та ячменю. Ми завантажуємо зерно послідовно під час збору врожаю, і кожна ділянка може давати різну якість». Перед зберіганням органічний фермер може очистити всі компоненти на місці, якщо це необхідно, і висушити до 10 тонн за один раз. Власна сушильна уста-

новка необхідна підприємству Леттхесхоф, зокрема, для того, щоб мати можливість згодовувати власну кукурудзу. Проте минулого року органічний фермер Мюллер вирішив не вирощувати зернову кукурудзу. Зростання цін на енергоносії змусило його засумніватися в доцільності сушіння. Цього року кукурудза знову росте на полях: «Кукурудза додає енергії та смаку корму. Ціни на газ здаються прийнятними».

## Змішування відбувається щодня

У Леттхесхофі зони відгодівлі розташовані в чотирьох приміщеннях, і кожне з них має окремий бункер у залі для змішування кормів. Для наступного сезону відгодівлі там зберігається максимум 1000 т готових комбикормів. Автоматичний кормороздавач наповнює корита шість разів на день і Петер Мюллер або його батько Андреас, який ідентифікує себе як «сімейний помічник»,

«Я набираюся досвіду щодо сортів та догляду за кормом»

готують щонайменше три свіжі суміші щодня з метою усунення їх зіпсування.

З метою безпечного зберігання в зерно додають пропіонову кислоту. «Поросята та компоненти корму надто дорогі, щоб ризикувати зіпсованим кормом», — рішуче каже Петер Мюллер.

У будь-якому випадку, органічний фермер завжди стежить за витратами, спостерігає за сезонними коливаннями цін, проводить точні підрахунки. Адже він хоче мати можливість вчасно відреагувати, у разі боротьби ринкових партнерів зі зниженням попиту на



цінами було б збитковим бізнесом», – підкреслює він.

## Силос також доступний

Мюллер забезпечує своїх свиней силосом із конюшини в якості грубого корму. За рік тварини споживають 350 тюків. Силос слугує матеріалом для активності свиней поряд із солом'яною підстилкою з власних полів. Силос також підтримує здоров'я кишечника. Але він містить і протеїни, які Мюллер досі взагалі не включав до раціону.

«Траву конюшини додають до раціону залежно від потреби», — каже органічний свинар. Але насправді він хоче знати більше про те, скільки протеїну міститься в силосі. Саме тому він працює в Мережі практичних досліджень органічного сільського господарства та овочівництва в Гессені (PFN). Мережа, яка координує Асоціацію органічного землеробства в Гессені, запускає новий проєкт із забезпечення регіонального постачання білка для свиней. «Скільки концентрованих кормів можна заощадити за допомогою

Різні компоненти для кормових сумішей трифазної системи годівлі доступні в силосах і мішках





Між млином, яким керує програма годівлі, та змішувачем фермер Мюллер через воронку може додавати трав'яні суміші для профілактики

оптимізованого силосу?» — це останнє дослідницьке питання в PFN. Дослідники та консультанти в мережі також зацікавлені в протеїнах, що містяться у гранулах дрібнонасінних бобових культур регіонального виробництва. Фермер органічного свинарства Мюллер з нетерпінням чекає на результати. Також у землеробстві керівник ферми завжди знає про можливості та переваги своїх культур для локального місця розташування.

«Коли ми починали вирощувати кукурудзу в цьому регіоні, наші колеги вважали нас божевільними. Сьогодні про це вже взагалі не йдеться», — згадує батько Андреас Мюллер. Тому що наші колеги побачили, що перехід на органічне землеробство приніс багато нового на поля. Органічне землеробство з проміжними культурами покращило структуру ґрунту, а слабкі ділянки були покращені. У деяких випадках Мюллер працює без плуга. Зараз його фаворитом є суміш тритикале та озимого гороху: «Суміш не вимагає багато роботи. Потрібно лише посіяти та зібрати врожай. Між ними не потрібно виходити в поле боронувати, воно все одно залишається чистим».

Для кормової суміші йому не потрібно розділяти суміш після збору врожаю. «Я вираховую

частину гороху, потім рахую з ним і додаю менше зерна з силосу». Для польової квасолі та гороху Петер Мюллер відбирає сорти з найвищою та стабільною врожайністю. Він сіє багатий на таніни бобовий сорт Стелла, оскільки він міцний. Його свині добре засвоюють з відповідною пропорцією даного сорту в раціоні. Тому, з точки зору органічного фермера, недоцільно вирощувати сорти з низьким вмістом танінів і меншою врожайністю. Це стосується і сортів гороху: у Ворталі вони барвисто цвітуть.

### Машинний агрегат для сої

З іншого боку, соя – культура, яка вимагає багато догляду. Петер Мюллер шукає інформацію в Інтернеті, щоб створити найкращий метод вирощування для свого регіону.

Після посіву з міжряддями в 30 см і незадовго до появи сходів Летхесхоф використовує роторну борону для видалення непотрібних бур'янів. На стадії чотирьох листків Мюллер обережно обробляє посіви, щоб висмикнути маленькі рослини в міжряддях і засипати небажані рослини в рядку під невеликі насипи. Невдовзі після цього її потрібно боронувати, оскільки соя розвивається дуже повільно, коли вона

молода. «Я працюю з технікою, яку придбав для зерна, зокрема для кукурудзи. Для сої, безумовно, більш ефективною була б пальцева борона, яка також працює в рядку.

Але для нас ця покупка не виправдовує себе», — каже Мюллер. Проте камера, яка контролює його культиватор точно в рядках, була гарною інвестицією.

Подовжені майданчики для вигулу великих груп пропонують тваринам простір, їх легко вигулювати

